

Ohje käytössä: Kaikissa hengitystienäytteitä ottavissa yksiköissä 5.6.2020

COVID19-EPÄILYPOTILAAN NÄYTTEENOTON OHJE

1. Varmista, että potilaalle on tehty oikea tutkimuspyyntö –CV19NhO (6466) tai –pocCV19 (21909) ja merkitse näytteenottokohta pyyntöön. Tutkimuspyynnöittämiä näytteitä ei voida tutkia. Tarkasta, että potilaan henkilötiedot ovat oikein pyyntötarrassa.
2. –CV19NhO/-pocCV19 - näyte otetaan nukkatikulla (esim. FLOQSwab). Ensisijainen näytelaatu on nenänielunäyte. Nielu- ja nenänielunäytteenottoon käytetään erilaista tikkoa, lue tarkkaan näytetikun pakkaus:
 - taipuisalla FLEXIBLE tikulla otetaan nenänielunäyte
 - jäykkävarteisella REGULAR tikulla otetaan nielunäyte
3. Yksityiskohtaiset näytteenotto-ohjeet näytelaaduittain:

NENÄNIELUNÄYTE (ensisijainen näytelaatu): Pyydä potilasta niistämään ennen näytteenottoa. Työnnä taipuisa (Flexible) näytteenottotikku **alaviistoon nenänpohjaa pitkin** sieraimen noin 12–15 cm syvyyteen (syvyys mitataan etukäteen, sierain-korvanipukka; aikuisilla aina >10 cm, alle 2-vuotiailla lapsilla 6–7 cm). Hankaa limakalvoja kiertoliikkeellä siten, että tikkuun tarttuu limakalvolta irronneita soluja. Pyörittele tikkua noin viisi kertaa. Näytteenoton jälkeen katkaise näytteenottotikku kuljetusputkeen (HUS Logistiikan tilauskoodi ZEPID048) ja sulje putki huolellisesti.

NIELUNÄYTE: Hankaa kitakaaria nielunäytteenottotikulla (Regular-tikku) kiertoliikkeellä siten, että tikkuun tarttuu limakalvolta irronneita soluja. HUOM! Regular-näytetikku on liian pitkä HUSLABn omaan näytteen kuljetusputkeen (HUS Logistiikan tilauskoodi ZEPID048), joten tätä putkea käytettäessä se pitää katkaista saksilla n. 1 cm tikussa valmiina olevan katkaisukohdan alapuolelta. Sakset tulee puhdistaa huolellisesti OXIVIR-puhdistusaineella jokaisen näytteenoton jälkeen ja niiden tulee olla täysin kuivat ennen uutta käyttöä. Sulje putki huolellisesti.

NENÄNIELUIMULIMANÄYTE: Kostuta sieraimia tarvittaessa noin 2 ml keittosuolalla. Työnnä imuun kytketyn limanäyteputken letku nenän kautta nenänieluun ja ime näyteputkeen limaa molemmista sieraimista. Lähetä imulimanäyte (2 ml) sellaisenaan limankeruuputkessa, mieluiten saman päivän aikana. Näyte säilyy 1–3 vuorokautta jääkaapissa.

SIERAINNÄYTE: Pyydä potilasta niistämään ennen näytteenottoa. Vuotoherkiltä potilailta tai tilanteen muuten niin vaatiessa (esim. huono kooperaatio), voidaan ottaa tikkunäyte molemmista sieraimista 3-5 cm:n syvyydestä Regular-tai nenänielunäytteenottotikulla. Työnnä tikku niin pitkälle sieraimen, kun se vaivatta menee (vähintään 3 cm) ja pyörittele

Ohje käytössä: Kaikissa hengitystienäytteitä ottavissa yksiköissä 5.6.2020

sitä n. viisi kertaa. Toista samalla tikulla toiseen sieraimeen. Katkaise tikku näytteenkuljetusputkeen ja sulje putki huolellisesti.

ALAHENGITYSTIENÄYTTEET (Tracheaimu- tai BAL-näyte): Näytteeksi tarvitaan n. 2 ml trachealimaa tai BAL-näytettä. Näyte lähetetään sellaisenaan suljettuna kierrekorkilliseen tehdaspuhtaaseen putkeen/purkkiin. Purkki pakataan muiden COVID-19 näytelaatujen tapaan. Näyte säilyy 1–3 vuorokautta jääkaapissa.

4. Näytteen kuljetusputken tai -purkin voi puhdistaa etanolilla suihkuttamalla tai pyyhkimällä desinfektioliinalla ennen kuin siihen kiinnitetään pyyntötarra. Muista tarkastaa, että putki/purkki on kokonaan kuivunut ennen kuin kiinnität siihen pyyntötarran.

5. MUITA OHJEITA:

Kuvalliset HUS_piirin näytteenotto-ohjeet HUS-löytyvät HUSin intrasta:

<https://hussote.sharepoint.com/sites/12239>

Näytteenottovälineiden tilausohje ja näytteiden pakkausohje:

https://huslab.fi/ohjekirjan_liitteet/mikrobiologian_ohjeet/infektiohalytysohjeet/index.html